

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้เป็นยุคของข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี หนังสือพิมพ์ออนไลน์ถือเป็นช่องทางการสื่อสารที่กำลังได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากสามารถให้ข้อมูลได้รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ มีการปรับเปลี่ยนข้อมูลให้มีความทันสมัย หรือมีการใส่ข้อมูลใหม่ ๆ (Update) อยู่ตลอดเวลา ปราศจากข้อจำกัดเรื่องพื้นที่นำเสนอข่าว อีกทั้งยังสามารถค้นหาข้อมูลย้อนหลังได้อย่างง่ายดาย รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive) ทำให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้อย่างง่ายดาย และรวดเร็ว

จากรายงานของสมาคมหนังสือพิมพ์อเมริกา (NAA)¹ ระบุว่าพฤติกรรมของผู้ซื้อโฆษณาและผู้อ่านชาวอเมริกันในปัจจุบัน ซึ่งดูจะไม่ค่อยให้ความสำคัญกับหนังสือพิมพ์ที่เป็นกระดาษมากนัก แต่จะหันเหความสนใจไปหาเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตมากกว่า สะท้อนจากผลกระทบล่าสุดที่หนังสือพิมพ์ฟิลาเดลเฟีย อินไควเรอร์ ได้ประกาศตัดลดบุคลากรในกองบรรณาธิการลง 17% ทำนองเดียวกับหนังสือพิมพ์บอสตันโกลบ ซึ่งได้ปิดสำนักงาน 3 แห่งสุดท้ายในต่างประเทศ และหนังสือพิมพ์ลอสแอนเจลิสไทมส์ ก็อยู่ระหว่างการขายทอดกิจการ ข้อมูลจากสมาคมหนังสือพิมพ์อเมริกา (NAA) เผยอีกว่า นอกจากหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะหดตัวลงตามลำดับแล้ว ตัวเลขผู้อ่านก็ลดลงไป 2.8% ซึ่งตรงกันข้ามกับเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ กลับเพิ่มยอดผู้อ่านได้เฉลี่ย 22% ไปอยู่ที่ 54.6 ล้านคน ในปัจจุบัน และตัวเลขยังมีแนวโน้มขยับตัวเพิ่มขึ้นได้อีกมาก จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้บรรดาผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์จำเป็นต้องรีบปรับตัวพัฒนาเปิดตัวเว็บไซต์ข่าวสารกันขนานใหญ่ รวมทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยด้วย

แม้ว่าก่อนหน้านี้ธุรกิจหนังสือพิมพ์ค่อนข้างที่จะไม่ยอมรับกับกระแสดิจิทัลเท่าใดนัก เพราะส่วนใหญ่ยังคงยึดติดอยู่กับแนวคิดที่ว่า การเสนอข่าวในรูปแบบออนไลน์จะเป็นภัยคุกคามสำคัญที่สุดต่อหนังสือพิมพ์รูปแบบเก่า และคิดว่าการลงทุนทางเว็บไซต์มีแต่จะเสียเงิน ยากที่จะได้เงินกลับคืนมาคุ้มทุน แต่หลังจากปรากฏการณ์เว็บไซต์ผู้จัดการก้าวขึ้นสู่แถวหน้าของข่าวออนไลน์

¹“นิวมีเดียมาแรง สื่อหนังสือพิมพ์ปั่นป่วน สุดด้านทานกระแสข่าวดิจิทัล,” เทเลคอม เจอร์นัล (30 เมษายน-6 พฤษภาคม 2550):5.

และสามารถหล่อเลี้ยงธุรกิจได้อย่างเต็มตัว รวมทั้งเป็น 1 ใน 3 เว็บไซต์ที่เอเยนซีให้ความสนใจโฆษณามากที่สุด² จึงสามารถสละความคิดเดิม ๆ นั้นทิ้งไป

โดยจะเห็นได้จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ของไทยในปัจจุบัน ต่างพยายามยกเครื่องปรับปรุงหน้าข่าวออนไลน์ เพราะตระหนักแล้วว่าสื่อออนไลน์เป็นอีกหนทางหนึ่งในการหารายได้จากการโฆษณา และหนึ่งในนั้นก็คือ “หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์”

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ หรือเว็บไซต์ผู้จัดการ www.manager.co.th ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 โดยคุณสนธิ ลิ้มทองกุล ผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ได้มองเห็นถึงศักยภาพของอินเทอร์เน็ต ที่มีมากกว่าสื่ออื่น ๆ อย่างสื่อโทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ ในเรื่องข้อจำกัดของพื้นที่ เวลา มีความสามารถในการอัปเดตข่าวสารได้ตลอดเวลา ทันต่อเหตุการณ์ โดยหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์จัดว่าเป็นหนังสือพิมพ์ออนไลน์อย่างแท้จริง เนื่องจากแต่เดิมนั้นหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละหัวก็จะมีเว็บไซต์ของตนเอง และนำข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวันมาลงในเว็บไซต์ทุกวัน แต่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ไม่ใช่เป็นการนำข่าวในหนังสือพิมพ์รายวันมาลงเท่านั้น เพราะหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์มีการจัดตั้งกองบรรณาธิการออนไลน์ขึ้น แยกออกมาจากหนังสือพิมพ์รายวัน โดยในช่วงแรกมีการนำเสนอข่าวแบ่งออกเป็น 3-4 หัวข้อข่าว (Sections) เท่านั้น ได้แก่การเมือง, สังคม, บันเทิง และกีฬา ต่อมาได้มีการปรับระบบส่วนข้อมูลใหม่ โดยมีการปรับเปลี่ยนข้อมูลให้มีความทันสมัย หรือมีการใส่ข้อมูลใหม่ ๆ (Update) ข่าวสารตลอด 24 ชั่วโมงในทุกเหตุการณ์ (ในช่วงแรกมีการปรับข้อมูลใหม่ (Update) 24 ชั่วโมงเฉพาะในเหตุการณ์สำคัญเท่านั้น) มีการเพิ่มหัวข้อข่าว (Sections) ที่หลากหลายและเฉพาะเจาะจงมากขึ้น มีการเพิ่มสีสันในเนื้อหาให้อ่านคอยติดตาม อย่างเช่น คอลัมน์ข้อเท็จจริง รวมถึงมีการนำเสนอบทความโดยนักเขียนหรือคอลัมนิสต์ที่หลากหลาย ทำให้มีความน่าอ่านมากขึ้น ไม่ใช่การรายงานตามเหตุการณ์แต่เพียงอย่างเดียว จึงทำให้หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ได้รับความนิยมสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตลอดมา³

ซึ่งนอกจากกลุ่มผู้อ่านทั่วไปที่ใช้หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์เพื่อหาข้อมูลข่าวสารหาความรู้ ความบันเทิง ติดตามข่าวเหตุการณ์บ้านการเมืองแล้ว หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ยังเป็นอีกที่พึ่งหนึ่งของกลุ่มนักข่าวจากสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ในการเป็นข้อมูลประกอบการรายงานข่าว เนื่องจากความรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

²เรื่องเดียวกัน, น. 5.

³สัมภาษณ์ นิรันดร์ ยาวภา, เว็บมาสเตอร์และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์, 16 กุมภาพันธ์ 2550.

กว่าสี่ทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ได้รับความเชื่อถือจากกลุ่มนักข่าว ในการที่จะใช้ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์นั้นก่อตั้งขึ้น โดยมีจุดยืนในการทำหน้าที่สื่อสารมวลชน ในการรายงานข้อมูลข่าวสารถึงกลุ่มผู้อ่านอย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ เป็นที่พึ่งของผู้อ่านที่ต้องการทราบข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเกิดเหตุการณ์สำคัญ ๆ อย่างเหตุการณ์วินาศกรรมที่อเมริกา (9/11) เหตุการณ์เผาสถานทูตไทยในเขมร เหตุการณ์สงครามกลางเมืองในอิรัก และเหตุการณ์สีนามิตที่มียอดผู้ติดตามอ่านข่าวจากเว็บไซต์ผู้จัดการจนเว็บไม่สามารถรองรับได้ เพราะในช่วงนั้นทางเว็บไซต์ได้นำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่องแบบนาทีต่อนาที โดยที่ผ่านมามีถือว่าหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ได้ทำหน้าที่บรรลุตามจุดยืนที่วางไว้ในการทำหน้าที่สื่อที่คอยรายงานข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อ่านอย่างต่อเนื่องตลอดมา

ความนิยมของเว็บไซต์ผู้จัดการออนไลน์ เริ่มตั้งแต่หลังวิกฤติเศรษฐกิจ ที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “วิกฤติต้มยำกุ้ง” ในปี 2542 และค่อย ๆ ปรับตัวจนกลายเป็นเว็บไซต์ข่าว 24 ชั่วโมง เมื่อต้นปี 2544 แต่เว็บไซต์ข่าวยังไม่มีชื่อเสียงมากนัก จนกระทั่งกำเนิด “ซ้อเจ็ด” คอลัมน์นิสต์คนดังแห่งคอลัมน์ “ป๊อปสิว” ที่นำเสนอข่าว และความเคลื่อนไหวของคนในแวดวงดารา และแวดวงสังคมชั้นสูงอย่างต่อเนื่อง ทำให้บรรดานักท่องเว็บไซต์ชาวไทยที่อยู่ทั่วโลกต้องเข้ามาคอยติดตามข่าวกัน อยู่เสมอ จนเกิดเป็น Talk of the Town

นอกจากนี้ เว็บไซต์ผู้จัดการออนไลน์ ยังได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย⁴ ได้แก่ ได้รับรางวัลอันดับ 1 เว็บไซต์กลุ่มนำเสนอใจประเภทข่าวและสื่อ, รางวัลเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ยอดเยี่ยม, รางวัลเว็บไซต์ที่มีสถิติผู้เข้าเยี่ยมชมมากที่สุด เป็นอันดับ 3 ของประเทศ ด้วยยอดสถิติการเข้าชมเฉลี่ยปี 2549 อยู่ที่กว่า 126,000 Unique IP (เป็นจำนวนที่คำนวณจากผู้เข้าชมเว็บไซต์ที่ไม่ซ้ำกันในช่วงเวลาหนึ่ง) และรางวัลเว็บไซต์สถิติผู้เข้าใช้งานมากที่สุด 4 ปีซ้อน ซึ่งรางวัลทั้ง 4 เป็นการรับประกันว่าเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์เป็นเว็บไซต์ข่าวที่มีอิทธิพลต่อนักอ่านข่าวดิจิทัลมากที่สุดเว็บไซต์หนึ่งของไทย

จุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์กลายเป็นผู้ทรงอิทธิพลบนเว็บไซต์ข่าวเกิดขึ้นครั้งเมื่อปลายปี พ.ศ. 2548 ได้เกิดปรากฏการณ์เมืองไทยรายสัปดาห์ขึ้น เป็นเหตุจากการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร โดยคุณสนธิ ลิ้มทองกุล ผู้ดำเนินรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ เป็นเหตุให้มีการถอดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ออกจากช่อง 9 อสมท.

⁴ สัมภาษณ์ นิรันดร์ เยวภา, เว็บมาสเตอร์และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์, 16 กุมภาพันธ์ 2550.

และทำให้เกิดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์สัญจรขึ้น ซึ่งเป็นการจัดเวทีวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลนอกสถานที่ และได้รับความสนใจจากทั้งบรรดาสื่อมวลชนและประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง มีการติดตามข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ เป็นสื่อในเครือหนังสือพิมพ์ผู้จัดการที่มีสนธิ ลิ้มทองกุล เป็นผู้ก่อตั้งจึงต้องมีการปรับตัวอย่างมากจากเหตุการณ์นี้ และกลายเป็นจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ จากปรากฏการณ์เมืองไทยรายสัปดาห์ ในฐานะที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์อยู่ในฐานะสื่อมวลชน และเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ ผู้จัดการออนไลน์ได้มีการปรับตัวโดยมีการเปิดหน้าแรกของเว็บเป็นหน้ากู่ชาติ คอยเสนอความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตร และรายงานเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด และเนื่องด้วยผู้จัดการออนไลน์เป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ มีความใกล้ชิดกับเหตุการณ์กว่าสื่ออื่น ๆ ทำให้ภาพที่ออกมาดูเหมือนว่าจะไม่เป็นกลาง แต่ในความเป็นจริงทางเว็บได้นำเสนอข่าวทุกฝ่ายอย่างเต็มที่ ปราศจากการควบคุมของข้าอำนาจใด ๆ ทำให้เว็บไซต์นำเสนอข่าวได้อย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา หากเปรียบเทียบกับสื่ออื่นนั้น เป็นเรื่องปกติที่การนำเสนอข่าวจะต่างกัน เนื่องจากเว็บผู้จัดการมีอิสระเต็มที่ในการนำเสนอข่าว โดยปราศจากการควบคุม และจุดนี้เองที่ทำให้เว็บไซต์ผู้จัดการได้เปลี่ยนจุดยืนโดยขอประกาศจุดยืนใหม่ในการเป็น “ยามเฝ้าแผ่นดิน” โดยขอทำหน้าที่สื่อสารมวลชนในบทบาทของการเป็น “watch dog” คอยจับตา ดูแล ติดตาม ชุคุ้ยการทำหน้าที่ของรัฐบาล รวมถึงคอยเฝ้าดูบุคคลที่อาจจะเป็นภัยหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ ปกป้องสิทธิเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน และรายงานข่าวแบบเจาะลึกออกมาอย่างตรงไปตรงมา การเปลี่ยนจุดยืนในการเป็น “ยามเฝ้าแผ่นดิน” ทำให้รูปแบบการนำเสนอข่าวของเว็บเปลี่ยนไป โดยมีความเข้มข้นขึ้น มีรูปแบบของข่าวเจาะลึก เพิ่มบทวิพากษ์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งขึ้น โดยการมีการเพิ่มคอลัมน์ยามเฝ้าแผ่นดิน ในหน้าของข่าวการเมือง ซึ่งเป็นคอลัมน์ที่เกี่ยวข้องกับการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล⁵ โดยยังคงยึดถือยึดถือเรื่องผลประโยชน์ของสังคมเป็นหลัก

ภายหลังได้มียึดอำนาจการปกครองโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข และมีคำสั่งปลดพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เหตุการณ์ครั้งนั้นส่งผลโดยตรงต่อปรากฏการณ์เมืองไทยรายสัปดาห์ ที่ต้องการขับไล่ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และ ถือเป็นการยุติบทบาทของ สนธิ ลิ้มทองกุล แต่อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ ก็ยังคงจุดยืนที่จะ

⁵ สัมภาษณ์ นิรันดร์ เยวภา, เว็บมาสเตอร์และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์, 16 กุมภาพันธ์ 2550.

เป็น “ยามเฝ้าแผ่นดิน” ต่อไป และจากจุดเปลี่ยนในครั้งนี้ทำให้สื่อใหม่อย่างผู้จัดการออนไลน์แจ้งเกิดเว็บข่าวได้อย่างเต็มตัว บนข่าว “เรียลไทม์” ที่รวดเร็ว ไม่ใช่แค่ข่าวเรียลไทม์ แต่เป็นเว็บข่าวที่ครบเครื่อง “มัลติมีเดีย” คลิปวิดีโอภาพ (VDO Clip) และเสียง

ผลกระทบจากการเปลี่ยนจุดยืนในการเป็น “ยามเฝ้าแผ่นดิน” ของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ ไม่เพียงแต่เป็นการแจ้งเกิดเว็บข่าวได้อย่างเต็มตัวเท่านั้น แต่ยังส่งผลให้ภาพลักษณ์ของเว็บไซต์ในสายตาของผู้อ่านบางคนเปลี่ยนไป ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป ผู้อ่านบางกลุ่มที่ใช้ผู้จัดการออนไลน์เป็นที่พึ่งในการติดตามข่าวสารข้อมูลตลอดมา ก็เกิดความรู้สึกที่เปลี่ยนไป เกิดเป็นกระแสวิพากษ์วิจารณ์ผ่านทางเว็บไซต์ในเรื่องการนำเสนอข่าวอย่างไม่เป็นกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของนักข่าวสายต่าง ๆ ที่เคยใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์บางคนก็เกิดทัศนคติที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้เกิดความไม่แน่ใจในการจะนำข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ไปใช้

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจ ที่จะค้นคว้าในเรื่องของพฤติกรรม的开รับ ทัศนคติ และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร ของกลุ่มผู้ที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์อยู่ในปัจจุบัน โดยศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ และความคิด ทัศนคติของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ รวมถึงการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ ผลการศึกษาที่ได้ จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับตัวของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ต่อไปในอนาคต

ปัญหานำการศึกษา

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์พฤติกรรม的开รับข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร
2. ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานครมีทัศนคติอย่างไรต่อข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์
3. ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้ประโยชน์อย่างไรจากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์
4. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม的开รับ ทัศนคติ และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์หรือไม่

5. ทักษะของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ มีผลต่อการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์หรือไม่

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร กับพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร กับทัศนคติที่มีต่อข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร กับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ กับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการศึกษา

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ที่แตกต่างกัน
2. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อทัศนคติของข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ แตกต่างกัน
3. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ แตกต่างกัน
4. ทักษะของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ทศนคติ และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เคยเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์เท่านั้น
2. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบปริมาณ เชิงสำรวจ ศึกษาเฉพาะประชากรผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เคยเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เคยเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ และยินดีตอบแบบสอบถามจากการสำรวจผ่านทางแบบสอบถามออนไลน์ (online survey) และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
3. ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม 2550

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ในการศึกษาครั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยมีขอบเขตที่จะเลือกศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เคยเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์เท่านั้น โดยสุ่มตัวอย่างจากผู้สมัครใจในการตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Survey Online) ซึ่งโพสต์อยู่ในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ และเว็บไซต์ต่าง ๆ ดังนั้นผลของการศึกษาครั้งนี้อาจมีความแตกต่างจากความเป็นจริงได้ และอาจไม่สามารถใช้อ้างอิงให้เป็นข้อสรุปของประชากรของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมดได้
 2. ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะความสัมพันธ์ของลักษณะทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ทศนคติ และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์เท่านั้น ในความเป็นจริงอาจมีปัจจัยหรือตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องอยู่ด้วย แต่ในการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้ครอบคลุมไปถึง ดังนั้น ผลของการศึกษาที่ได้มาอาจไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ในประเด็นที่การศึกษามีได้ครอบคลุมไปถึง
- นอกจากนี้ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาไปถึงการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง หากแต่มิได้ศึกษาแบบเจาะลึกถึงเท่าที่ และรายละเอียดของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นผลของการศึกษาที่ได้มาอาจไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ในประเด็นเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง

3. ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม-กันยายน 2550 ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าว เป็นช่วงเวลาหลังจากเกิดเหตุการณ์ปรากฏการณ์เมืองไทยรายสัปดาห์ ซึ่งเป็นเหตุความขัดแย้งระหว่างนายสนธิ ลิ้มทองกุล ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์การกับพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น ซึ่งหลังจากปรากฏการณ์เมืองไทยรายสัปดาห์ได้เกิดการปฏิวัติรัฐประหาร โดยกลุ่มคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) ทำให้พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ถูกปลดจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และเป็นช่วงของรัฐบาลพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

ซึ่งบริบทในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองดังกล่าว เป็นเหตุการณ์ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ ในฐานะที่มีสนธิ ลิ้มทองกุลเป็นผู้ก่อตั้ง ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อข้อมูลที่ได้ อาจเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นได้เฉพาะในช่วงเวลาดังกล่าว

นิยามศัพท์

อินเทอร์เน็ต (Internet)⁶ หมายถึง ระบบคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ มีเครือข่ายเชื่อมโยงไปสู่คอมพิวเตอร์ย่อย ๆ จำนวนมากทั่วโลก มีความสามารถในการเผยแพร่ข่าวสารได้หลายรูปแบบ ทั้งตัวอักษร รูป ภาพ แลเสียง ส่งภายในรูปแบบโปรเซสยออิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ และมีบริการมากมาย ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน สะดวก รวดเร็ว

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (Internet users) หมายถึงบุคคลผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ความหมายของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาวัดเชิงปฏิบัติการโดยคำถามที่ว่า คุณ/ท่านเคยอ่านหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ (www.manager.co.th) หรือไม่ โดยมีคำตอบให้เลือก 3 ตัวเลือกว่า เคย โดยใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร หรือ เคย โดยใช้อินเทอร์เน็ตนอกเขตกรุงเทพมหานคร และไม่เคย โดยที่ผู้ตอบจะเป็นผู้ประเมินตนเอง

หนังสือพิมพ์ออนไลน์ (Online Newspaper) หมายถึงหนังสือพิมพ์ที่เป็นที่รู้จักทั่วไป ที่ตีพิมพ์ในประเทศไทย และมีเนื้อหา ข้อความ ข่าว บทความ ที่ถูกรวบรวมไว้ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลในคอมพิวเตอร์ และสามารถสืบค้นในระบบออนไลน์ได้

⁶ราชบัณฑิตยสถาน, ศัพท์เทคโนโลยีสารสนเทศ (กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน, 2542), น. 55.

และข้อมูลข่าวสารมีความทันสมัย มีความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ โดยมีการปรับปรุงฐานข้อมูลทุกวัน และสามารถสืบค้นข้อมูลย้อนหลังได้

ในการศึกษาคำนี้หนังสือพิมพ์ออนไลน์ หมายถึง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ หรือ www.manager.co.th ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ผู้จัดการที่เป็นที่รู้จักทั่วไป ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ในเครือแมนเนเจอร์ มีเดีย กรุ๊ป ที่มีสนธิ ลิ้มทองกุล เป็นผู้ก่อตั้ง ถูกตีพิมพ์ในประเทศไทย และมีเนื้อหาข้อความ ข่าว บทความ ซึ่งถูกรวบรวมไว้ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านทางเว็บไซต์ www.manager.co.th หรืออาจเรียกว่า เว็บไซต์ข่าวผู้จัดการออนไลน์

เว็บไซต์ (Web Site) หมายถึงสถานที่จัดทำ และนำเสนอข้อมูลข่าวสาร บนระบบเครือข่าย World Wide Web ทางอินเทอร์เน็ต

เว็บเพจ (Web Page) หมายถึงหน้าต่าง ๆ ที่เว็บไซต์จัดทำขึ้น ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ภาพกราฟฟิคต่าง ๆ โดยแต่ละเว็บไซต์อาจมีหลายเว็บเพจ โดยหน้าแรกของเว็บเพจเรียกว่า โฮมเพจ (Home Page)

เว็บบอร์ด (Web Board) หมายถึงกระดานความคิดเห็นที่อยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้ที่ต้องการเสนอความคิดเห็นสามารถพิมพ์ความคิดเห็นของตนเอง แล้วทำการส่งเคลื่อนย้ายข้อความไปยังคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการเว็บไซต์ และสามารถให้ผู้อื่นเข้ามาอ่านความคิดเห็นได้

Uniques IP หมายถึง จำนวนผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ โดยคำนวณจากจำนวน IP Address ของผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ที่ไม่ซ้ำกันในช่วงเวลาหนึ่ง

ลักษณะทางประชากร หมายถึง คุณสมบัติทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ และภูมิศาสตร์ ที่รวมกันเป็นบุคคล และบรรยายถึงถิ่นที่อยู่ของบุคคลนั้นในสิ่งแวดล้อมของเขา ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ เชื้อชาติ ศาสนา ภูมิศาสตร์ รายได้ อาชีพ

ในการศึกษาคำนี้ ลักษณะทางประชากร หมายถึง คุณสมบัติทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ และภูมิศาสตร์ ที่รวมกันเป็นบุคคล ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ อาชีพ ซึ่งในที่นี้วัดด้วยคำถามที่ 1 ถึงคำถามที่ 6 ในการศึกษาคำนี้มีรายละเอียดของลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่มีความหมายเฉพาะในการศึกษาคำนี้ ดังนี้

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย หรือ เพศหญิง

สถานภาพ หมายถึง สถานภาพสมรส หรือสถานภาพการแต่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยที่โสด หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่ได้แต่งงาน, แต่งงานแล้ว หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีคู่สมรสแล้ว หรือแต่งงานแล้วในทางกฎหมาย และหม้ายหรือหย่าร้าง หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถาม แต่งงานแล้ว และคู่สมรสเสียชีวิต หรือหย่าขาดจากกันทางกฎหมาย

อายุ หมายถึง จำนวนปีตั้งแต่เกิดจนถึงวันที่ตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนับอายุเต็มปฏิทินจนถึงปีที่ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำอยู่ หรือมีหน้าที่ความรับผิดชอบในปัจจุบัน ในที่นี้ ประกอบไปด้วย นักเรียน นักศึกษา พนักงานหน่วยงานรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน อาชีพอิสระ หรือไม่ได้ประกอบอาชีพ และอื่น ๆ

รายได้ หมายถึง จำนวนเงินรวมต่อเดือนที่ได้จากการทำงานในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนับเฉพาะที่เป็นตัวเงิน รวมค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา

ระดับการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาที่ได้รับ หรือระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้นับระดับการศึกษาสูงสุดที่จบการศึกษาแล้ว หรือที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน ณ วันที่ตอบแบบสอบถาม

ซึ่งในเชิงปฏิบัติการ หลังจากประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว หากมีลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ในกลุ่มใดที่มีน้อยกว่า 30 ผู้ศึกษาจะทำการรวมกลุ่มตัวอย่างที่น้อยกว่า 30 เข้ากับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ใกล้เคียงกัน หรือที่มีความเหมาะสมจะรวมกลุ่มกันได้โดยไม่มีผลกระทบต่อข้อมูล

การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่ผู้รับสารเลือกรับสาร หรือสนใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร จากแหล่งหนึ่งแหล่งใด

ในการศึกษาคครั้งนี้ พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การเปิดรับข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานครในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ระยะเวลาในการเปิดรับ สถานที่ที่ใช้อินเทอร์เน็ต ระยะเวลาในการอ่านข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ในแต่ละครั้ง เนื้อหาที่สนใจ และความถี่ในการเปิดรับหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ ซึ่งปรากฏในคำถามที่ 7 ถึงคำถามที่ 12 ซึ่งการศึกษาคครั้งนี้มีรายละเอียดของการเปิดรับที่มีความหมายเฉพาะในการศึกษาคครั้งนี้ ดังนี้

ระยะเวลาในการเปิดรับ หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เปิดรับหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์มา โดยนับระยะเวลารวมเป็นจำนวนปีตั้งแต่ครั้งแรกที่เปิดรับจนถึงปัจจุบัน

สถานที่ที่เปิดรับ หมายถึง สถานที่ที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าไปอ่านหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ หรือสถานที่ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเข้าเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ หรือ www.manager.co.th

ความถี่ในการเปิดรับ หมายถึง จำนวนครั้งโดยเฉลี่ยต่อเดือน ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ หรือ www.manager.co.th

เวลาในการเปิดรับแต่ละครั้ง หมายถึง ระยะเวลารวมโดยเฉลี่ยในแต่ละครั้งที่ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าไปอ่านหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ใน

ช่วงเวลาที่เปิดรับ หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามใช้เวลาในช่วงกี่โมงโดยประมาณ ที่เข้าไปอ่านหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์

ประเภทของข่าวสารที่เปิดรับ หมายถึง ประเภทของข่าว หรือคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามนิยม หรือชอบเข้าไปอ่าน

ซึ่งในเชิงปฏิบัติการ หลังจากประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว หากมีลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ในกลุ่มใดที่มีน้อยกว่า 30 ผู้ศึกษาจะทำการรวมกลุ่มตัวอย่างที่น้อยกว่า 30 เข้ากับกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่ใกล้เคียงกัน หรือที่มีความเหมาะสมจะรวมกลุ่มกันได้โดยไม่มีผลกระทบต่อข้อมูล

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่ง ว่ามีลักษณะอย่างไร มีความรู้สึกทางบวกหรือทางลบ (positive or negative) ขึ้นชอบหรือไม่ขึ้นชอบ (favorable or unfavorable) หรือเห็นด้วยหรือคัดค้าน (pro or con)

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ทัศนคติ มีความหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ ว่ามีลักษณะอย่างไร ในลักษณะที่เห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือไม่แน่ใจ โดยวัดด้วยคำถามที่ 13 ซึ่งประกอบด้วยคำถามย่อยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในด้านต่าง ๆ ข้อที่ 13.1-13.22 โดยใช้มาตรวัดแบบให้คะแนน (Rating Scale)

การใช้ประโยชน์ หมายถึง การใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารบนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร ในการหาข้อมูล แสวงหาข่าวสาร การติดตามข่าวสาร ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ทางการศึกษา ธุรกิจ ความบันเทิง รวมถึงการนำข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่นการใช้ประโยชน์เพื่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเป็นแรงเสริมย้ำความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และเพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งวัดด้วยคำถามที่ 14 ที่ประกอบด้วยคำถามย่อยในรายละเอียดการใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ข้อ 14.1-14.24 โดยใช้มาตรวัดแบบให้คะแนน (Rating Scale)

การเมือง หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับรูปของรัฐบาลและการจัดระเบียบความสัมพันธ์ภายในรัฐระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง